

Ulosottolaitos

Oikeusministeriön kannanotto vuoden 2025 tilinpäätöksestä

Oikeusministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n mukaisen perustellun kannanottonsa Ulosottolaitoksen vuoden 2025 tilinpäätöksestä.

Tilinpäätöskannanoton perustana ovat kirjanpitoyksikön tilinpäätös, joka sisältää toimintakertomuksen, sekä siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus.

Ministeriön yleisarvio Ulosottolaitoksen tuloksellisuudesta ja tavoitteiden saavuttamisesta on hyvä (asteikko: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä, heikko). Ulosottolaitos on saavuttanut tulossopimuksessa vuodelle 2025 asetetut tulostavoitteet pääosin.

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta.

Ulosottolaitoksen toimintaan ja tuloksellisuuteen vaikuttivat yleinen tiukka taloustilanne, siihen liittyvät velallisten, realisointien ja häätöjen määrän kasvu sekä pakotteiden hoito.

1.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Ulosottolaitos saavutti tavoitteensa pääosin.

Ulosottolaitos toteaa tilinpäätöksessään, että virastolle ei olisi asetettu erikseen yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle tulostavoitteita. Ministeriön näkemyksen mukaan virastolle asetetut tulostavoitteet perustuvat viraston strategiaan, jotka ovat kaikki joko kokonaan tai osittain myös yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita. Osittain tavoitteet ovat sekä yhteiskunnallisia että toiminnallisia ulosoton toiminnan luonteesta johtuen. Virasto viitanneekin kommentissaan yhteiskunnallisten tavoitteiden mittaristoon.

Ulosottolaitoksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus tulostavoitteiden valossa keskittyy erityisesti oikeusturvan toteutumiseen yhteiskunnassa, taloudellisten väärinkäytösten ja harmaan talouden torjuntaan, ylivelkaantumisen torjuntaan ja kansalaisten asiointiin ulosotossa.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden mittariarvot toteutuivat pääosin. Keskimääräinen käsittelyaika 8,4 kk oli hieman 8.5 kk tavoitetta parempi. Perintätulos oli kaikkien aikojen korkein, 1,477 miljardia euroa. Käsiteltyjen asioiden osalta ylitettiin edellisvuoden taso, mutta tulostavoitetta ei saavutettu.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
 00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

09 1606 7730
 +358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
 oikeusministerio.fi

Taloudellisten väärinkäytösten ja harmaan talouden torjunnan mittarien osalta vaativan perinnän tapauksia tilastoihin yhteensä 1950, joka on huomattavasti tulostavoitetta 1100 enemmän. Eri-tyistäytäntöönpanon perintätulos oli erittäin korkea 166 milj. euroa. Tosin tulosta nosti yksittäinen iso tilitys. Eri-tyistäytäntöönpano saavutti muiltakin osin tulostavoitteensa pakotteiden hoidon paineista huolimatta.

Ulosottolaitos toteutti ylivelkaantumisen ehkäisytyötä tehokkaasti. Ennakoiva talousneuvonta toimi aktiivisesti yhteistyössä alan sidosryhmien kanssa ja järjesti erilaisia tilaisuuksia noin 250 kpl. Lisäksi yhteistyö talous- ja velkaneuvonnan kanssa tapahtui tulostavoitteiden mukaisesti. Talousneuvoloiden kautta tavoitettiin noin 2800 kansalaista. Ulosottolaitos käynnisti myös pilotti-hankkeen häätöjen ehkäisemiseksi.

Ulosoton asiakkaiden toimipaikkakäynnit ovat viime vuosina olleet selkeästi laskussa ja sähköisten palvelujen käyttö lisääntynyt. Kansalaisten asiointin osalta tapahtui sähköisten palvelujen käyttäjämäärän kasvu 7 % ja asiointimäärän lisääntyminen 10 %. Kummankin osalta tavoitteet saavutettiin. Sähköisen asiointin palveluista tehtiin kertomusvuonna palautekysely velalliskäyttäjille. Arvosanaksi tuli 8,2 asteikolla 1–10. Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkostoon tulee muutoksia vaiheittain 1.10.2025 alkaen. Ulosottolaitoksella on siirtymäajan jälkeen 29 toimipaikkaa aiemman 64:n sijaan.

Kansalaisten kanteluiden käsittelyn osalta tavoitteena oli käsitellä kantelut keskimäärin kuudessa kuukaudessa. Keskimääräinen käsittelyaika oli tavoitetta parempi 4,8 kk.

1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Ulosottolaitos saavutti tavoitteensa pääosin.

1.2.1 Toiminnallinen tehokkuus

Ulosottolaitos saavutti tavoitteensa pääosin.

Aikaisemmin käsiteltyjen käsittelyajan ja perimistuloksen lisäksi ulosoton perinnän onnistumisprosentti rahamäärästä oli huomattavasti tavoitetta korkeampi, mutta asiamäärästä hieman tavoitteen alle. Maksamalla veloistaan selvinneiden velallisten osuus oli hieman edellisvuotta korkeammalla tasolla (2024: 37,6 % ja 2025: 38 %). Toiminnallinen tuottavuus nousi noin kolme prosenttia edellisvuodesta (2525 käsiteltyä asiaa henkilötyövuotta kohti).

Ulosottolaitoksessa toteutuneita asunto-osakkeiden, kiinteistöjen ja irtaimen realisointeja tilastoihin kertomusvuonna yli 4400 kpl, missä on kasvua edellisvuoteen noin 16 prosenttia. Vireille tulleiden myyntien määrä kasvoi kuitenkin edellisvuodesta yli yhdeksän prosenttia. Vaikka omaisuutta on saatu myytyä entistä tehokkaammin, on toteuttamista odottavien avointen myyntien varasto jatkanut kasvuaan. Tilanne on hankala viraston toiminnan kannalta.

Ulosottolaitos toimitti kertomusvuonna lähes 5000 häätöä. Häätöjen toimittamiseen liittyen ei raportoitu merkittäviä ongelmia. On kuitenkin otettava huomioon, että asia työllistää ulosottoa merkittävästi.

1.2.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Ulosottolaitos saavutti tavoitteensa pääosin.

Kuten aiemmin kannanotossa on todettu, ulosoton perimistulos oli ennätys korkealla tasolla. Ulosottomaksutulot kertyi 99,5 milj. euroa, jossa on kasvua edellisvuoteen 9,8 %. Virastossa saapuneiden ja käsiteltyjen asioiden suhde oli oikeansuuntainen. Kertomusvuonna ulosottoon tuli vireille hieman alle 2,8 milj. asiaa ja käsiteltiin hieman yli 2,8 milj. asiaa. Asioiden ja velallisten vireilleolosta saatiin päätökseen kolmen kuukauden kuluessa lähes samalla tehokkuudella kuin edellisenä vuonna.

Tilinpäätöksessä esitettyjen havaintojen perusteella, sisäisen valvonnan ja tarkastuksen tila on hyvä.

Virastossa on pyritty vaikuttamaan toiminnan etupainotteisuuteen ja sitä kautta laatuun monin toimin. Täytäntöönpanoprosessia on tehostettu toteuttamalla uusia rajapintoja ulosoton tietojärjestelmään. Lisäksi virastossa aloitettiin Kestävän talouden hanke, jolla virasto pyrkii

vahvistamaan Ulosottolaitoksen taloudellista ja toiminnallista kestävyyttä, rakentamaan tietopohjaa ja mallia kehitystyölle sekä tunnistaa kehityskohteet.

Osana kestäväen kehityksen hanketta virastossa on ollut myös hallinnon kehittämisprojekti, jolla tavoitellaan tehokasta, tarkoituksenmukaista ja taloudellista hallintoa. Kertomusvuonna projektista valmistui loppuraportti.

Kertomusvuonna virastossa aloitettiin tietojärjestelmän elinkaarityöhön perustuva uudistaminen yhteistyössä Oikeusrekisterikeskuksen kanssa. Työ on edennyt aikataulussa.

1.2.3 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Ulosottolaitos saavutti tavoitteensa pääosin.

Ulosottolaitoksen toteutunut henkilötyövuosimäärä oli 1123, joka on edellisvuotta sekä tulossopimuksessa arvioitua vähemmän (2024: 1143, tuso: 1143).

Virastossa on seurattu tulostavoitteiden mukaisesti harmaan ylityön määrää. Seurannalla pyritään osaltaan selvittämään työn kuormittavuutta. Ulosottolaitoksen henkilöstön työhyvinvointi oli kertomusvuonna yleensäkin tärkeä painopistealue. Tiukka taloustilanne ja muutostarpeet asettivat paineita henkilökunnan jaksamiselle, mutta viraston toiminta on ollut tulostavoitteiden mukaista ja pyrkinyt edesauttamaan tilannetta.

1.3 Muut asiat

Kirjanpitoyksiköllä oli käytössään siirtyvää määrärahaa edellisiltä vuosilta 17,8 milj. euroa. Ulosottolaitokselta siirtyi määrärahaa vuodelle 2026 yhteensä 13,7 milj. euroa eli suunta on laskeva kuten edellisenä vuonnakin. Nykyinen tilanne on se, että vuosittain myönnettävät toimintamäärärahat eivät riitä kattamaan viraston toiminnan kuluja sopeutustoimista huolimatta. Oikeusrekisterikeskuksen vastuulla olevat tietohallintomenot, jotka eivät näy tilinpäätöslaskelmassa kasvoivat 10,8 milj. eurosta 11,4 milj. euroon.

Konkurssiasiamiehen toimisto eriytyi Ulosottolaitoksen kirjanpitoyksiköstä kirjanpito vuoden alussa osaksi Oikeushallinnon erityisviranomaiset virastoa. Siirron vaikutuksena kirjanpitoyksikön erityismenojen osuus tippui merkittävästi konkurssiasiamiehen erityistarkastusmenojen jäätyä pois sekä muut toiminnan tuotot vähenivät ilman Kosti-järjestelmän käyttömaksutuloja sekä erityistarkastusten takaisinperintätuloja. Palveluostokustannukset alenivat edellisvuoteen verrattuna Konkurssiasiamiehen toimiston julkisselvityskulujen poisjäännin myötä.

Valtiontalouden tarkastusvirasto antoi Ulosottolaitoksen kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2025 tilintarkastuskertomuksen. Tarkastus suoritettiin tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti, ja se kohdistettiin valtion talousarviosta annetun asetuksen 63 §:n tarkoittamaan tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja tuloksellisuuden laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen. Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot antavat oikeat ja riittävät tiedot (oikean ja riittävän kuvan) talousarvion noudattamisesta sekä kirjanpitoyksikön tuotoista ja kuluista sekä taloudellisesta asemasta valtion talousarviosta annetun lain mukaisesti. Toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjen tietojen osalta ei tarkastuksessa ole tullut esiin olennaista huomautettavaa. Sisäisen valvonnan osalta ei tarkastuksessa ole tullut esiin olennaista huomautettavaa.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Tulossopimuksen toteutumista seurataan oikeusministeriön hallinnonalalla puolivuosittein. Lisäksi Ulosottolaitoksen kanssa on säännölliset kuukausikokoukset, joiden yhteydessä seurataan myös tulossopimuksen tavoitteiden toteutumista. Yleensäkin yhteistyö ministeriön ja viraston kanssa on ollut avointa ja sujuvaa.

Ulosottolaitoksen oma toiminnan seurannan mittaristo on tulosohjauksen kannalta kattava.

3. Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Kuten kannanotossa on aiemmin todettu, Ulosottolaitos rahoittaa tällä hetkellä toimintaansa siirtyvillä määrärahoilla. Virasto on jo erittäin hyvin panostanut taloussuunnittelunsa ennakkollisuuteen. Lisäksi on pyritty aktiivisesti löytämään keinoja taloustilanteen parantamiseksi. On erityisen tärkeää jatkossakin panostaa talouden tasapainottamiseen ja toiminnan tehostamiseen.

Realisointien kasaantuminen on riski jo velallisten ja velkojien oikeusturvan kannalta. Viraston on tältäkin osin pyrittävä jatkamaan prosessin kehitystyötä.

Toimipaikkauudistuksen vaikutuksia tulee tulostavoitteiden mukaisesti seurata.

4. Oikeusministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Oikeusministeriö pyrkii omissa esityksissään turvaamaan Ulosottolaitoksen resurssien riittävyyden.

Uljas-järjestelmän elinkaarityön etenemistä ja siihen liittyvää ICT-tehtävien uudelleen organisoimista seurataan tiiviisti ja pyritään edistämään yhteistyössä viraston ja oikeusrekisterikeskuksen kanssa.

Oikeusministeriö pyrkii lainsäädäntötyöllä edistämään ulosoton toiminnan kehittämistä.

Valtion toimitilastrategian toimeenpanolla ja valtion palvelu- ja toimitilaverkon uudistamisen yhteydessä pyritään edistämään tilankäytön tehostumista ja taloudellisuutta sekä käyttösidonnaisten tilojen tietoon perustuvaa suunnittelua. Samalla pyritään edistämään virastojen erityistarpeiden huomioon ottamista.

Oikeusministeri

Leena Meri

Osastopäällikkö

Liisa Huhtala

Tiedoksi

Valtiokonttori
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiovarainministeriö